

12. sunnuntai helluntaista

Itsensä tutkiminen

Matt. 23:1-12

1. Sitten Jeesus puhui väkijoukolle ja opetuslapsilleen:
2. "Mooseksen istuin on nyt lainopettajien ja fariseusten hallussa.
3. Tehkää siis niin kuin he sanovat ja noudattakaa heidän opetustaan. Älkää kuitenkaan ottako oppia heidän teoistaan, sillä he puhuvat yhtä ja tekevät toista.
4. He köyttävät kokoon raskaita ja hankalia taakkoja ja säilyttävät ne ihmisten kannettaviksi, mutta itse he eivät halua niitä sormellaankaan liikauttaa.
5. Kaiken minkä tekevät he tekevät vain siksi, että heidät huomattaisiin. He käyttävät leveitä raamatunlausekoteloita ja panevat viittansa isot tupsut,
6. he istuvat pidoissa mielellään kunniapaikalla ja synagogassa etumaisilla istuimilla
7. ja ovat hyvillään, kun ihmiset toreilla tervehtivät heitä ja kutsuvat heitä rabbiksi.
8. "Älkää te antako kutsua itseänne rabbiksi, sillä teillä on vain yksi opettaja ja te olette kaikki veljiä.
9. Älkää myöskään kutsuko isäksi ketään, joka on maan päällä, sillä vain yksi on teille isä, hän, joka on taivaissa.
10. Älkää antako kutsua itseänne oppimestariksi, sillä teillä on vain yksi mestari, Kristus.
11. Joka teistä on suurin, se olkoon toisten palvelija.
12. Sillä joka itsensä korottaa, se alennetaan, mutta joka itsensä alentaa, se korotetaan.

1. Sitten Jeesus puhui kansalle ja opetuslapsilleen:
2. "Kirjanoppineet ja fariseukset ovat istuneet Mooseksen istuimelle.
3. Sen tähden tehkää ja pitäkää kaikki, mitä he sanovat teille. Älkää kuitenkaan tehkö heidän tekojensa mukaan, sillä he sanovat, mutta eivät tee.
4. He sitovat kokoon raskaita ja vaikeasti kannettavia taakkoja ja panevat ne ihmisten hartioille, mutta itse he eivät halua niitä sormellaankaan liikuttaa.
5. He suorittavat kaikki tekonsa sitä varten, että ihmiset katselisivat heitä. He tekevät raamatunlausekotelonsa leveiksi ja viittansa tupsut suuriksi.
6. He rakastavat ensimmäistä sijaa pidoissa ja etummaisista istuimista synagogissa.
7. He tahtovat mielellään, että heitä tervehditään toreilla, ja että ihmiset puhuttelevat heitä nimellä 'rabbi'.
8. Älkää te antako sanoa itseänne rabbiksi, sillä yksi on teidän Opettajanne, ja te olette kaikki veljiä.
9. Isäksenne älkää sanoko ketään maan päällä, sillä yksi on teidän Isänne, hän, joka on taivaissa.
10. Älkääkään antako sanoa itseänne mestareiksi, sillä yksi on teidän Mestarinne, Kristus.
11. Joka teistä on suurin, olkoon teidän palvelijanne.
12. Sillä joka itsensä ylentää, hänet alennetaan, ja joka itsensä alentaa, hänet ylennetään.

Puupeukaloiset

Japanissa on herättänyt suurta suosiota hyvin yksinkertainen satukirja. Se kertoo puisista peukaloisista, jotka Eeli niminen mies oli työpajassaan muovannut. Näiden peukaloisten päivä kului siinä, että he kiinnittivät joko kultaisia tähtitarroja tai mustia ympyrätarroja toinen toisiinsa sen mukaan kuin itse kukin heistä osasi näyttää mitä hienoimpia temppuja tai sitten miten itse kukin epäonnistui.

Päähenkilö Panchinero ei koskaan menestynyt missään ja siksi häneen lyötiin aina noita mustia epäonnistujan tarroja, joita ei millään saanut itsestään irti. Kaikkensa hän yritti saadakseen edes yhden kultatähden, mutta aina hänen yrityksensä kariutuivat.

Eräänä päivänä hän tapasi Lusian nimisen tytön, jolla ei ollut yhtään kultatähteä mutta ei liioin yhtään mustaa tarraa puuhollaan. Panchinero ihmetteli asiaa ja huomasi sitten, että toiset peukaloiset kyllä yrittivät kiinnittää Lusiankin tarraa, mutta ne eivät koskaan pysyneet hänessä, vaan putoilivat pois. Lopulta omiin yrityksiinsä väsynyt ja masentunut Panchinero kysyi Lusialta, mikä oli hänen salaisuutensa. Lusian vastasi, että se oli hyvin yksinkertainen. Hän kävi joka

päivä Eelin työpajassa tapaamassa. Panchinero mietti, mahtaisiko Eeli huolia häntä luokseen, mutta uskaltautui lopulta. Eeli otti puupeukaloisen käteensä ja sanoi: "Olet minun tekemäni ja olet minulle todella tärkeä." Silloin se tapahtui. Yksi mustista tarroista putosi Panchineron puuiholta pois.

Tämä yksinkertainen satu on itse asiassa kirjoitettu aikuisia varten. Eeli kuvaa siinä Jumalaa ja puupeukaloiset meitä ihmisiä, jotka kaiken aikaa jaamme toisillemme joko arvostusta tai arvostelua.

Eivät suoritukset eikä yhteisö

Moni kyselee tänä päivänä, mistä hän voisi löytää oman paikkansa. Mihin oikein kuulun? Miten elämä pitäisi elää, miten tulisin hyväksytyksi ja arvostetuksi? Mitä varten olen olemassa?

Hiljattain Japanissa tehdyn tutkimuksen mukaan 83% japanilaisista nuorista ei tiennyt vastausta kysymykseen, mikä on olemassaolon tarkoitus. Moni suomalainen painii samojen kysymysten keskellä löytämättä vastausta.

Perinteisesti länsimainen kulttuurimme on korostanut ihmisen suorituksia ja niiden avulla saatua arvostusta. Tittelit, virkatunnukset, oppiarvot, asiantuntemus, kunniamerkit, julkisuus, saavutukset, asema, varallisuus jne ovat korkeassa kurssissa. Mutta kun kilpailussa täytyy ajaa muiden ohi, tuloksena on usein niin suunnaton yksinäisyys, että sitä ei enää kestä ja joudutaan pakenemaan korvikemaailmoihin tai hankkimaan lisää mainetta kyseenalaisin keinoin, vaikka kunnia meneekin.

Tämä keskellä moni on alkanut kuitenkin kaipaamaan paluuta yhteisöllisyyteen. Sukututkimus kukoistaa, etsitään yhteisöllisiä kokemuksia urheilun ja harrastusten piiristä. Etsitään sitä kotia, johon voisi kuulua, kun monen oikea koti on hajonnut jalkojen alta. Etsitään auktoriteetteja, joihin voisi tukeutua, mystisiä kokemuksia, joissa voisi samaistua koko luomakuntaan. Etsitään sydämen lepopaikkaa ja virvoitusta. Etsitään tietä poluttomassa erämaassa.

Todellista vastausta näihin moniin kysymyksiin ei löydy yksilöllisistä saavutuksista eikä paikasta yhteisössä niin itsessään hyviä kuin ne saattavat ollakin. Vastaus löytyy vasta, kun ihminen pääsee elävään suhteeseen Jumalan kanssa. Vastaa oikea ja aito usko Jeesukseen antaa yksilöllisille ponnisteluille mielekkyyden ja paikan sellaisessa yhteisössä, joka kulkee kohti iankaikkista päämäärää.

Ulkokultaisuus

Tekstimme kuvaa osaltaan, miten Jeesus oli jatkuvasti tukkanuottasilla aikansa järjestäytyneen uskonnollisuuden kanssa. Häntä vastaan hyökättiin ja Hän puolestaan antoi totuuden sanojensa leimuta äärimmäisellä terävyydellä kaikkea valheellista ja ulkokultaista vastaan.

Meidän aikamme ei ole yhtään vähemmän ulkokultaisuuden leimaama kuin Jeesuksen aika. Mutta ulkokultaisuus ilmenee tänään lähes päinvastaisella tavalla kuin silloin. Näyttävä uskonnollinen toimeliaisuus takasi silloin hyvän aseman yhteiskunnassa. Nyt pikemminkin yhteiskunnallinen toimeliaisuus takaa tunnustetun aseman uskonnon maailmassa ja kirkoissamme.

Farisealaisuus vaatii itselleen arvonantoa uskonnollisen asiantuntemuksensa ja asemansa perusteella, joka toimii muiden – niin jopa kansallisena omanatuntona, mutta ei itse ole valmis elämään oman opetuksensa mukaan.

Kuinka moni terveellistä elämää neuvova noudattaakaan itse niitä. Kuinka moni avioliiton tärkeyttä korostava elää omassa perheessään vastoin kymmenen käskyn lakia. Kuinka moni yhteisen hyvän opettaja on eturivissä ajamassa omia etujaan. Kuinka moni luonnon säilymistä vaativa ei piittaa mitään omasta luontoa saastuttavasta elämäntavastaan. Kuinka moni rauhan puolesta puhuva hyökkää sellaisen kimppuun, joka uhkaa hänen etujaan.

Jeesus osoittaa, että tällaisen uskonnollisuuden liikkeellepanevana voimana on ihmissuosion tavoittelu. Elämme niin voimakkaasti pintaa korostavaa aikaa, että lause "asiat ovat sellaisia, miltä ne näyttävät" on käypää tavaraa. Me emme Jeesuksen aikalaisten tapaan toki pyri istumaan eturiviin, pikemminkin takariviin. Korostamme rentoa ja mukavaa ja avaramielistä olemustamme pukeutumalla urheilullisen mukavasti. Mutta vaikutin on täsmälleen sama kuin Jeesuksen aikalaisilakin. Että ihmiset näkisivät ja tunnustaisivat meidät nykyaikaisiksi, suvaitsevaisiksi, mukaviksi ja aikaansa ymmärtäviksi kristityiksi.

Mooseksen istuin

Tekstissämme Jeesuksen kritiikki kohdistuu erityisesti Mooseksen istuimella istuviin kirjanoppineisiin ja fariseuksiin. Jeesus ei tässä yhteydessä mainitse ylösnousemuksen kieltäviä saddukeuksia, jotka eivät pimeytensä vuoksi todellisuudessa istuneet Mooseksen istuimella. Sen sijaan hän antoi ymmärtää, että kirjanoppineet ja fariseukset, siis tuon ajan Vanhan Testamentin ja juutalaisen perinteen asiantuntijat, istuivat sellaisella tuolilla, joka oli Jumalan järjestyksen mukainen. Moosesta eli Vanhan Testamentin sanaa tuli kansalle opettaa sillä arvovallalla, jonka Jumalan sana itsessään antaa. Jeesus ei siis hyljännyt itse arvovaltaisen Raamatun opetuksen virkaa, vaikka hän hylkäsikin lainoppineiden monet ihmistekoiset selitykset ja perinnäissäännöt. Vaikka lainoppineet ja fariseukset eivät itse eläneetkään opetustensa mukaan, heidän opetuksensa oli silti otettava vastaan sikäli kuin se oli Vanhan testamentin mukaista.

Jumalan sanan opetusvirka on siis Jumalan tahdon mukainen asia, mutta Jeesuksen ajan lainopettajat ja fariseukset olivat ilman Jumalalta saatua valtuutusta asettuneet istumaan tuolle Moosesta selittävälle kateederille, niin kuin alkuteksti voitaisiin kääntää. Jeesuksessa tuo Raamatun arvovaltainen opetusvirka siirrettiin opetuslapsille eli apostoleille ja edelleen kristilliselle kirkolle. Muta meidän on muistettava, että tänäänkään päivänä se, että joku on jonkun instituution virkaan asettama ei välttämättä takaa sitä, että hän olisi Jumalan tehtävään asettama opettaja. Siksi opetus ja opettajat on aina arvioitava Jumalan omalla totuuden sanalla.

Aito usko Mutta tekstin lopussa Jeesus antaa meille myös kuvauksen siitä, millaista on oikea ja aito usko. Hän lausuu:

"Älkää te antako sanoa itseänne rabbiksi, sillä yksi on teidän Opettajanne, ja te olette kaikki veljiä. Isäksenne älkää sanoko ketään maan päällä, sillä yksi on teidän Isänne, hän, joka on taivaissa. Älkääkään antako sanoa itseänne mestareiksi, sillä yksi on teidän Mestarinne, Kristus."

Niillä Hän osoittaa meille, että oikeaan ja aitoon uskoon kuuluu kolme ratkaisevaa asiaa:

1. Elämä, joka saadaan henkilökohtaisesta Isän tuntemisesta.
2. Totuus, jona on arvovaltainen ja sitova, koska sen lausuu itse Totuus isolla kirjaimella.
3. Johdatus arkielämäämme ja sen kriiseihin, kun Herra itse toimii oppaanamme.

Isä Oikea usko on suhdetta Opettajaan, Isään ja Mestariin. Aitoa uskoa voi esiintyä siellä, missä ihmisen ja Jeesuksen Kristuksen väliin ei asetu kukaan toinen ihminen. On vain yksi Opettaja ja kaikki uskovat ovat veljiä keskenään. Opetusviran haltija ei ole sen enempää eikä vähempää kuin veli Herrassa. Hän ei ole toisten veljien ylä- eikä alapuolella. Vain Herra Jeesus on se, jolla on lopullinen auktoriteetti.

Syvin asia aidossa uskossa on se, että ihmisellä on elämä, jonka Isä antaa. Kysymys ei tietenkään ole pelkästään luonnollisesta elämästämme, vaan ennen kaikkea hengellisestä elämästä. Jumalan isyys merkitsee sitä, että Hän on elämän lähde. Ilman henkilökohtaista suhdetta Isään, mikään auktoritatiivinen opetus ei kanna todellisen elämän hedelmää. Ilman elämää Raamatun opetukset jäävät vain hirvittäviksi lain vaatimuksiksi, joita kukaan ei voi käytännössä noudattaa.

Jeesus sanoi fariseuksista jaloimmalle, Nikodeemukselle: "Ellet sinä synny uudesti ylhäältä, et voi nähdä etkä päästä sisälle Jumalan valtakuntaan." Jumalan elämän täytyy Pyhässä Hengessä tulla ihmiseen asumaan, jos hän mieli elää sanan varsinaisessa merkityksessä. Mutta sillä hetkellä, kun Jumalan elämä täyttää hänet, hän tajuaa elämänsä merkityksen, hän löytää oikean paikan - todellisen minuutensa suhteessa suureen Sinään. Kun Nikodeemus kyseli, milloin tuo ihme tapahtuu, Jeesus vastasi: "Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen korkealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo häneen, saisi iankaikkisen elämän." Sillä hetkellä, kun syntinen ihminen nostaa katseensa hänen syntiensä tähden ristiinnaulittuun ja ylösnousseeseen Vapahtajaan, Jumalan anteeksiantamus, armo ja elämä virtaavat häneen.

Opettaja Toinen aidon uskon tuntomerkki on Totuus. Jokainen ihminen kaipaa lopullista totuutta, vaikka tämän päivän suomalainen onkin juuttunut syvälle suhteellisuuksien suohon. Ihminen etsii auktoriteettia, jonka alle voisi asettua. Kaikki inhimilliset auktoriteetit ovat suhteellisia ja lopulta pettäviä. Vain se Jeesus Kristus, joka sanoi "Minä olen Totuus" kelpaa todelliseksi auktoriteetiksi. Ihmisille ei riitä, että heille kerrotaan totuuksia Jeesuksesta. Heidän täytyy saada kohdata itse Herra Jeesus henkilökohtaisesti. Mikään välillinen ei riitä. Jumalan Sanassa Jeesus on tänäänkin kohdattavissa.

Opas Kolmas aidon uskon tuntomerkki on se, että arjen pienissä ja suurissa asioissa kanssamme on Opas, Mestari, joka johdattaa omiaan Sanan ja Pyhän Hengen kautta. Aito usko on vaellusta Jeesuksen jalan jäljissä. Herran sanan voima vaikuttaa elämässämme, sikäli kuin otamme sen vastaan ja olemme sille kuuliaiset. Hänhän lupasi omilleen olla heidän kanssaan joka päivä maailman loppuun asti.

Nöyryys Loppu huipennuksessaan Jeesus osoittaa mikä on olennainen ero väärän uskonnollisuuden ja elävän uskon välillä:

"Joka teistä on suurin, olkoon teidän palvelijanne. Sillä joka itsensä ylentää, hänet alennetaan, ja joka itsensä alentaa, hänet ylennetään."

Jumalan – Pyhän Kolminaisuuden – perusominaisuus on alentuminen, nöyrytyminen, alapuolelle asettuminen, sillä rakkaus korottaa aina kohteensa ja asettuu it-

se alapuolelle. Elävä Kristus-yhteys on vaeltamista nöyryydessä. Väärän uskonnollisuuden olemus on ihmisen ylpeydessä ja halussa nousta itse Jumalan yläpuolelle.

Mikä on sitten pohjimmainen syy siihen, että kaikenlainen väärä ja epäaito uskonnollisuus on aina ollut suosittua ja on lisääntymässä myös Suomessa. Luulen, että asiaan antaa valoa se, mitä ystäväni, entinen buddhalainen nunna Keiko Fujii kertoi kristityksi tulonsa jälkeen.

Keiko Fujii

Hän oli lukiossa ollessaan päässyt tutustumaan sekä uuteen Testamenttiin että buddhalaisuuden opetukseen. Hän joutui tekemään valinnan näiden väliltä, koska hän tajusi, että ne eivät sopineet yhteen. Valinta ei ollut vaikea. Ilman muuta hän valitsi buddhalaisuuden. Ja miksikö? Kristinuskon olisi merkin nyt ikuista alamaisuutta ja Jumalan palvelijaksi suostumista, mutta sen sijaan buddhalaisuus lupasi sellaista ikuista tietoa, jolla saattoi saada koko maailmankaikkeuden salaisuudet omaan hallintaansa.

Lääkäriksi valmistuttuaan hän päätti lähteä tosissaan etsimään buddhalaisuuden lupaamaa valaistusta. Hän meni luostariin, opiskeli ja harjoitti uskonnollisia menoja niin kokosydämisesti kuin ihminen konsanaan kykenee. Kirjaimellisesti verille asti hän ponnisteli löytääkseen vastauksen sisintään raastaneisiin kysymyksiin. Hänen kokosydämisytyensä huomattiin ja kolmen ja puolen vuoden kuluttua häntä pyydettiin nunnakoulun opettajaksi. Mutta silloin hänen oli pakko tutkia sisintään ja myöntää, että hän ei kaikista yrityksistään huolimatta ollut löytänyt valaistusta. Hän päätti lopulta palata normaaliin elämään lääkärin ammattiinsa. Hän meni naimisiin sai kaksi lasta.

Sitten yli 25 vuotta myöhemmin Jumala alkoi vetää häntä puoleensa. Hänen naapuriinsa rakennettiin kristillinen kirkko, jossa hän kävi silloin tällöin. Perheen sisäiset vaikeudet ajoivat hänet lopulta avaamaan sydämensä Kristuksen armolle. Sydämen täytti ilo ja rauha, uusi elämä alkoi pulputa ja pian hänen perheensäkin löysi Vapahtajan. Tänäpäin hän toimii evankelistana nimenomaan niiden keskellä, jotka ovat edelleen väärän uskonnollisuuden sitomia.

Kristuksen kohdattuaan hän tajusi, ettei hän nuoruudessaan ollut suinkaan valinnut kristinuskon ja buddhalaisuuden väliltä vaan ylpeyden ja nöyryyden väliltä.

Aittoa elämää ei voi löytyä ylpeyden tiellä. Vain tunnustamalla Jeesus Herraksi, taivuttamalla sydämensä Hänen totuuteensa, omistamalla Golgatan uhrin tähden armon ja anteeksiantamuksen löytyy tie elävän Jumalan luo. Hänen opastamaan pääsee lopulta kirkkauden valtakuntaan asti.

Entä Sinä?

Kuka on tänäpäin Sinun elämäsi viimeinen Mitta? Kuka päättää Sinun asioistasi? Herra kutsuu Sinua luokseen aitoon elämään. Taivu siis nöyryyteen ja tunnusta Hänen totuutensa Sinun teistäsi ja anna elämäsi Hänen johdattavakseen. Pyydä syntejäsi anteeksi Jeesuksen uhriveren tähden. Suuntaa katseesi Häneen, joka on Sinua niin rakastanut, että antoi oman Poikansa, ettei Sinun tarvitsisi jäädä pimeyteen.